ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ

* [ಸಂಗ್ರಹ :—ಡಾ॥ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಮತ್ತು ಎಂ. ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ ಅವರು ರಚಿಸಿದ 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಿಂದ—ಸಂಪಾದಕ].

ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನವಶಿಲಾಯುಗ (ನಿಯೋಲಿತಿಕ್), ತಾಮ್ರ ಶಿಲಾಯುಗ (ಕ್ಯಾಲ್ಕೊಲಿತಿಕ್) ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗ (ಮೆಗಾಲಿತಿಕ್) ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿದ್ದುದೆಂದು ಮಸ್ಕಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭೂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ, ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಭೂಶೋಧನೆಗಳು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆದಿಮಾನವನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬೀರಿವೆ. ಆಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಮ್ರ, ಕಂಚು, ಕಬ್ಬಿಣ ಮೊದಲಾದ ಲೋಹದ ಉಪಕರಣಗಳೂ, ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳೂ ವೃಷಭ ಪೂಜೆ, ಚಂದ್ರಪೂಜೆ, ವೃಕ್ಷಪೂಜೆ, ನಾಗಪೂಜೆಗಳೂ, ದುರ್ಗಾರಾಧನೆಯೂ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿವೆ. ಹೀಗಿರುತ್ತ, ಕರ್ನಾಟಕವು ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಹುಟ್ಟುಪವರೂರಾಗಿತ್ತೆಂಬುದೇನೋ ನಿರ್ವಿವಾದ.

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ 'ಕುಂತಳ ದೇಶ' ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಿತು. ಈಜಿಪ್ಟ್, ಸುಮೇರಿಯಾ, ಫಿನಿಷಿಯಾ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನ ನಾಗರಿಕ ದೇಶಗಳೊಡನೆಯೂ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದಿತು. ಸಿಂಧೂ ಜನರಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೂ ನಿಕಟ ಭಾಂಧವ್ಯವಿದ್ದಿತೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇನೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಂಧೂ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವಾರು ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳು ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಂದಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕುಂಭಕಲೆಯಲ್ಲೂ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಮ್ಯವಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಿಂಧೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅವಶೇಷಗಳು ಅವುಗಳ ಮೂಲಸ್ಥಾನದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ದೂರದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲೂ ಗೋಚರವಾಗಿದೆ.

ಸಿಂಧೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ 'ಕಣ್ಣನಿರ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತೆಂದು ಫಾದರ್ ಹೆರಾಸ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಕೆಲವು 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ'ಗಳಲ್ಲೂ 'ಆರಣ್ಯಕ'ಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಕೆಲವಾರು ಊರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣ, ಸ್ಕಾಂದ ಪುರಾಣಗಳು ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆದಿವೆ. ಈಗಿನ ಹಾನಗಲ್ಲು ಮಹಾಭಾರತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಂತ್ಸ್ಯರಾಜನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ವಿರಾಟನಗರಿ ಎಂದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಿತು. ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ಪಷ್ಟೋಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ದ್ರವಿಡಾ : ಕೇರಳಾ : ಪ್ರಾಚ್ಯಾ: ಮೂಷಿಕಾ ವನವಾಸಿಕಾ :
ಕರ್ಣಾಟಕಾ ಮಹಿಷಕಾ : ವಿಕಲ್ಪಾ: ಮೂಷಕಾಸ್ತಥಾ....
— ಮಹಾಭಾರತ, ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವ, 9.58-59.

ಪಂಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾ: ಸಕರ್ಣಾಟಾ : ಗೋನದಾಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟಿಕಾ :
—ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣ, 58, 23.

ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲೂ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಪಲವಾರು ಸ್ಥಳಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿವೆ. ರಾಮಾಯಣದ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯೂ ನಮ್ಮ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಅಭಿನ್ನವೆಂದು ತೋರುವುದು. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ವರಿಸಿದ ಚಿತ್ರಾಂಗದೆಯ ತವರೂರಾದ ಮಣಿಪುರವು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬ ಒಂದು ಐತಿಹ್ಯವು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಕೇಕಯ ರಾಜನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಅನೇಕ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜಯಂತ (ಬನವಾಸಿ)ಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಆ ದೇಶದ ಆಂದಿನ ರಾಜನ ಹೆಸರು 'ತಿಮಿರಧ್ವಜ' 'ವೇತಾಳ ಪಂಚವಿಂಶತಿ' ಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಿಖಿತನಾದ ಶೂದ್ರಕ ರಾಜನು ತನ್ನ ಪರಿಚಾರಕನಾದ ವೀರವರನನ್ನು ಲಾಟ ವಂತ್ತ ಕರ್ಣಾಟ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅರಸನನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದನೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಪರಶುರಾಮನೇ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾಣ ಪುರುಷರಿಗೂ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಬಾಂಧವ್ಯವಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಗೆ ಇಂದಿಗೂ 'ಪರಶುರಾಮ ಕ್ಷೇತ್ರ' ಎಂಬುವ ಹೆಸರಿದೆ.

ಸೋಮದೇವನು ಬರೆದ 'ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ' ದಲ್ಲೂ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ, ಶೂದ್ರಕನು ರಚಿಸಿದ ಸಂಪ್ರಸಿದ್ಧ 'ಮೈಚ್ಛಕಟಿಕ' ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ನಾನ್ಯದೇವನೆಂಬ ಕರ್ಣಾಟಕದ ರಾಜನು ಸಮಗ್ರ ನೇಪಾಳವನ್ನು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ 889ರಲ್ಲಿ ಜಯಿಸಿದನೆಂದು 'ಸ್ವಯಂಭೂ ಪುರಾಣ' ಎಂಬ ನೇಪಾಳಿ ಗ್ರಂಥವು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇವನು ಗಂಗಕುಲದ ನನ್ನಿದೇವನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಆರ್. ಶಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ ಶಡೈಯನ್‌ಪರಾಂತಕನು ತನ್ನ ವೇರ್ಪಿಕುಡಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ ನಾಡುಗರನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ 'ತೋಲ್ಕಾಪ್ಪಿಯಮ್' ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳಿನ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಮಾರು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಎರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅವ್ವೈಯ್ಯಾರ್ ರಚಿಸಿದ ಕೃತಿಯಿಂದ ಉಧೃತವಾದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪದ್ಯವಿದೆ. ಆ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರುನಾಟಕರ ಉಲ್ಲೇಖವಿವೆ. ಆ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಾಜ್ಞರು ವಡುಗರನ್ನೂ (ಎಂದರೆ ತೆಲುಗರನ್ನೂ) ಆರುವಳರನ್ನೂ (ಎಂದರೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಒಂದು ಜನವರ್ಗದವರನ್ನೂ) ಕರುನಾಟಕರನ್ನೂ ಶ್ಮಶಾನ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಭೂತ ಪ್ರೇತಗಳನ್ನೂ ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣಗಳನ್ನೂ ಸಮೀಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ 'ಸೂಕ್ತಿ' ಯಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯು ಆದಿ ತೀರ್ಥಂಕರ ವೃಷಭದೇವನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಅವತರಿಸಿತಂತೆ. ಈಜಿಪ್ಟ್ ದೇಶದ ಆಕ್ಸಿರಿಂಕಸ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಾದ ಒಂದು ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷಾ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ತದಿತರ ಭಾಷಾ ಪದಗಳೂ ಕೆಲವಿದೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಕನ್ಯೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ತಂದ ಕಥೆ ಈ ಪ್ರಹಸನದ ವಸ್ತು. ಕಥೆ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ರೇವುಪಟ್ಟಣವು ಪಂಲ್ಪೆ. ಈ ಗ್ರೀಕ್ ಕೃತಿ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಎರಡನೆಯ

ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದೆಂದು ಈಗ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷಾಭಿನ್ನ ಪದಗಳು ಕನ್ನಡ ಪದಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಹಾಕ್ಟರ್ ಹಲ್ಟ್‌ರವರು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಊಹಿಸಿದರು. ತರುವಾಯ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಇವು ಕನ್ನಡಪದಗಳೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹಲವರು ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾಂಸರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತಮಿಳು ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಮಿಳು ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ದಿವಂಗತ ಡಾಕ್ಟರ್ ಎಲ್. ಡಿ. ಸ್ವಾಮಿ ಕಣ್ಣುಪಿಳ್ಳೈಯವರು ಈ ಪದಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ತಮಿಳಿನ ಹಿರಿಯಕ್ಕನಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಎರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹಾಲ ರಾಜನು ರಚಿಸಿದ 'ಗಾಥಾಸಪ್ತಸತಿ' ಎಂಬ ಪ್ರಾಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ಕನ್ನಡ ಪದಗಳಿವೆ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಪರದೇಶಗಳೊಡನೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿತು. ಭಟ್ಕಳ, ವಂಬೆ ಮತ್ತು ವಂಗಳೂರು ರೇವುಗಳು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ರೇವುಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಬನವಾಸಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುವುದು. ಮೆಣಸು, ಶ್ರೀಗಂಧ, ಪ್ರಶಸ್ತ ರತ್ನಗಳು, ದಂತ, ಅಕ್ಕಿ, ತೇಗ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಅನೇಕ ಪಣ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಯಾತವಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮೀಪದ ಯಶವಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಭೂಶೋಧನೆ ನಡೆದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರೋಮನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕ್ಯಾಲಿಗೂಲಾದ ಕೆಲವು ಸುವರ್ಣ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರೆತವು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾದುವು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಬಳಿ ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 'ಭೂಶೋಧನೆ ನಡೆಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚೀನೀ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ಹಾನ್-ವಾ-ಹಿ ಎಂಬಾತನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಿತ್ತಾಳೆ ನಾಣ್ಯವೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಿತು. ಇದರಿಂದ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶ-ದೂರ ಪ್ರಾಚ್ಯ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ಕರ್ನಾಟಕವು ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು. ಇನ್ನು, ಭಾರತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳೊಡನೆಯೂ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದಿತು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಆರ್. ಜಿ. ಭಂಡಾರ್ಕರ್‌ರವರು ತಮ್ಮ 'ದಕ್ಷಿಣದ ಪ್ರಾಚೀನ ಚರಿತ್ರೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. 'ನಾನಾ ಪ್ರಾಂತಗಳೊಡನೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಕಷ್ಟವಿದ್ದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ವೈಜಯಂತಿ ಮತ್ತು ಸೊಪ್ಪಕ ಇಲ್ಲವೆ ಸುಪಾರ ಎಂಬ ಸ್ಥಳಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ದತ್ತಗಳು ಕಾರ್ಲೆ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಖಿತವಾಗಿವೆ. ನಾಸಿಕದ ವ್ಯಾಪಾರಿಯೊಬ್ಬನು ಕೊಟ್ಟ ದತ್ತಿ ಜುನ್ನಾರ ಎಂಬಲ್ಲಿದೆ. ಉತ್ತರ ಭಾರತೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ದತ್ತಿ ದಕ್ಷಿಣ ಸಿಂಧು (ಸಿಂಧು)ವಿನ ದತ್ತಮಿತ್ರ ಎಂಬಲ್ಲಿದೆ. ಜಬಲಪುರಕ್ಕೂ ಅಲಹಾಬಾದಿಗೂ ನಡುವಣ ಬರ್ಹಾನ ಎಂಬಲ್ಲಿರುವ ಸ್ತೂಪದಲ್ಲಿ ನಾಸಿಕದ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ನಿವಾಸಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ದಾನಶಾಸನಗಳಿವೆ.

(7) ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಅಸಂಖ್ಯ ಶಿಲಾಲೇಖ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಪಟಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಬ್ದವು ಉಲ್ಲೇಖವು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನತರವಾದ ಒಂದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಕ್ರಿ. ಶ. 450ರ ಒಂದು ಕದಂಬವಂಶದ ತಾಮ್ರಪಟದಲ್ಲಿ ಕಾಕುತ್ಸವರ್ಮನ ಮಗನಾದ ಶಾಂತಿವರ್ಮನನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟದೇಶ '' ಭೂವರ್ಗ ಭರ್ತಾರಂ" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ '' ಕರ್ನಾಟ " ಶಬ್ದ ಬಂದಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ '' ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟ " ದ ಕಲ್ಪನೆ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಕದಂಬ ವಂಶದ ಮೂಲಪುರುಷನಾದ ಮಯೂರಶರ್ಮನು ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಶ್ರೀಶೈಲದವರೆಗಿದ್ದ ದೇಶವನ್ನು ಪಲ್ಲವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗವೂ ಅವನ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ, ಪಶ್ಚಿಮ, ಪೂರ್ವ, ಉತ್ತರ ಈ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟವು ಅಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋವಾಪರಿಯವರೆಗಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕವು ಕದಂಬರಾಜರ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅಂತೇ ಶಾಂತಿವರ್ಮನ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟದೇಶ ಭೂವರ್ಗ ಭರ್ತಾರ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿದೆ. ಕಾಕುತ್ಸವರ್ಮನ ನಂತರ ಶಾಂತಿವರ್ಮ, ಕೃಷ್ಣವರ್ಮರು ಕದಂಬ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಆಳತೊಡಗಿದರೆಂದು ಇತಿಹಾಸಜ್ಞರ ಮತ. ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾದ ಶಾಂತಿವರ್ಮನು ಕೆಲವು ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತದ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕದಂಬ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ತನ್ನ ಅಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 1500 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟದ ಕಲ್ಪನೆ ತಲೆದೋರಿತ್ತೆಂಬುದು ನಾವು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಇಂದು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಬೇರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ '' ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟ " ವು ರೂಪತಾಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ತಾಮ್ರಪಟವು (ಕ್ರಿ. ಶ. 634) ಗಂಗರಾಜ ಭೂವಿಕ್ರಮನದಾಗಿದೆ. ಅದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡದೇಶವನ್ನು '' ಕನ್ನಾಟಕ " ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕರುನಾಡು, ಕರ್ನಾಡು, ಕನ್ನಾಡು, ಕನ್ನಾಟ ಹೀಗೆ ರೂಪವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದುತ್ತ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕನ್ನಾಟಕ ಈ ನಿಲುಗಡೆಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಎಂಬ ರೂಪವು ಕೂಡ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವುಕಡೆ ಬಂದಿದೆ.

(8) ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ '' ಕರ್ನಾಟಕ '' ದ ಹೆಸರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಮಸ್ಯ ಪುರಾಣ, ಸ್ಕಂದಪುರಾಣಗಳು ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ಕರ್ಣಾ, ಕರ್ಣಾಟಕ, ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆದಿವೆ. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ '' ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾ: ಸಕರ್ಣಾಟಾ: ಗೋನದಾಶ್ಚಿತ್ರ ಕೂಟಿಕಾ: " (58, 23) ಎಂದು '' ಕರ್ಣಾಟವು '' ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಪೊಂದಿದೆ. ಪುರಾಣಗಳ ಕಾಲನಿರ್ಧಾರವು ಖಚಿತವಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಚೀನ, ಕೆಲವು ಉತ್ತರಕಾಲೀನ ಆಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಲವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವು ದಾಗದು. ಆದರೂ ಇತರತ್ರ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಉಲ್ಲೇಖಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ '' ಕರ್ನಾಟಕ '' ದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

(9) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಶಾಸನದಿಂದ '' ಕರ್ನಾಟಕ '' ರೂಪದ ಪ್ರಾಚೀನ ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸೈನ್ಯದ ಅಜೇಯತೆಯೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಕಾಂಚೀಶ ಕೇರಲ ನರಾಧಿಪ ಜೋಲಪಾಂಡ್ಯ
ಶ್ರೀಹರ್ಷ ವಜ್ರಟ ವಿಭೇದ ವಿಧಾನ ದಷಂ
ಕಾರ್ನ್ನಾಟಕಂ ವಲಮನಂತಮಜೇಯಮನ್ಯೈ
ಬೃತ್ಯೈ: ಕಿಯದ್ಭಿರಪಿ ಯತ್ಸಹಸಾ ಜಿಗಾಯ

(ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. 768)

ಕಾಂಚೀಶ, ಕೇರಲ ಮುಂತಾದ ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜರನ್ನು ಶ್ರೀಹರ್ಷನಂಥ ಉತ್ತರ ನರಾಧಿಪನನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಲವು ಅನಂತವೂ ಅನ್ಯರಿಂದ ಅಜೇಯವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಚಾಲುಕ್ಯ ಪುಲಿಕೇಶಿ ನರ್ಮದಾತೀರದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರ್ಷನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಪರಮೇಶ್ವರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಗತಿ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಲವನ್ನು ಚಾಲುಕ್ಯ ಎರಡನೆಯ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನೊಡನೆ ನಡೆದ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗನೇ

---

(1) ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಕಾ ಕರ್ನಾಟಿಕಾ, ಸಂಪುಟ 6 ಕೆಡಿ 162.

(2) ಆಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜನಗದ : ಕರ್ನಾಟ ಇತಿ (11) ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಸಂಪ ದಧಿಷ್ಠಾನ ಭೂತ ಶ್ರೀಮಹೀಶೂರ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ವಂಧ್ಯ ದೇದಿಪ್ಯಮಾನ.... ಇತ್ಯಾದಿ.

(1) ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕರ್ನಾಟಕ, ಈ ಎರಡೂ ರೂಪಗಳ ಸಾಧುತ್ವ ವನ್ನೂ ಶಿಲಾಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಯುಳ್ಳ ಕೆಳಗಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಬಹುದು.

1 ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ " ಕರ್ನಾಟಕ " ಎಂಬ ರೂಪವು ಅಸಾಧುವೆ ?

2 ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ–ಕರ್ನಾಟ (ಕ)–ಕರ್ಣಾಟ (ಕ)
(ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ ಪತ್ರಿಕೆ–ಸಂಪುಟ 22–ಸಂಚಿಕ 3)

ಆದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ದಂತಿದುರ್ಗನಂ ಕೆಲವೇ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಗೆದ್ದನು ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಶೌರ್ಯವರ್ಣನೆ ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿದೆ. ಕಥಾ ಸರಿತ್ಸಾಗರದಲ್ಲಿಯ ಅವತರಣಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸು. 900ರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ರಾಜಶೇಖರನ ಬಾಲರಾಮಾಯಣ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟದ ಅಖಂಡಿತ ಪೌರುಷವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ (ಅಖಂಡಿತ ಪ್ರಸರಾಹಿ ಪುರುಷಕಾರಾ : ಕರ್ಣಾಟಾನಾಂ—ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ—ಪದ್ಯ 2—3 ರ ಮಧ್ಯೆ). ಅದೇ ಕವಿಯ "ವಿದ್ಧಶಾಲಭಂಜಿಕಾ" ದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟೋ ಯುದ್ಧಶಂಶ್ರಿ ಚತುರಮತಿ : (4—19), ಸಮರಕರ್ಮಣಿ ನಿಸರ್ಗೋದ್ಭಟಾ ಏವ ಕರ್ಣಾಟಾ :—(4, 19—20 ರ ಮಧ್ಯೆ) ಎಂದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಯುದ್ಧತಂತ್ರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದೆ.

(10) ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ರಾಜ—ರಾಣಿಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಹಲವಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಞದ ರಾಣಿಯನ್ನು "ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜಪ್ರಿಯಾ" ಎಂದು ಕರೆದದ್ದುಂಟು. ಬಿಲ್ಹಣನು ತನ್ನ "ವಿಕ್ರಮಾಂಕ ದೇವಚರಿತೆ" ಯಲ್ಲಿ ಅರನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನನ್ನು "ಕರ್ನಾಟೇಂದು" ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. "ಕರ್ನಾಟಕುಲ ಕಮಲ ಮಾರ್ತಾಂಡ, ಕರ್ನಾಟ ವಂಶೋದ್ಭವ" ಇತ್ಯಾದಿ ಬಿರುದುಂಗಳು ಹೊಯ್ಸಳ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿವೆ. ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರನ್ನು ಕನ್ನಡರಾಜ್ಯ ರಮಾರಮಣರೆಂದೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರರೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ತರುವಾಯ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜರು ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರರೆಂದೂ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

(11) ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಉಪಲಬ್ಧವಾದ "ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ" (ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. 9 ನೆಯ ಶತಕ) ವೆಂಬ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಸರಿಲ್ಲ, ಆದರೆ "ಕನ್ನಡ" ಪದವು ದೇಶ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ ಎರಡೂ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. "ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಮಾಗೋದಾವರಿಪರಮಿರ್ದ್ದ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ ವಸುಧಾವಲಯ ವಿಲೀನ ವಿಶದ ವಿಷಯವಿಶೇಷಂ." (1—36). ಈ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪದ್ಯವು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಅಂದಿನ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡನಾಡಿನ ನಾಲ್ಕುದಿಕ್ಕಿನ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. "ಸಂಭಟರ್ಕಳ್ ಕವಿಗಳ್ ಸು ಪ್ರಭುಗಳ್ ಚೆಲ್ವರ್ಕಳ್ ಭಿಜಸರ್ಕಳ್ ಗುಣಿಗಳ್ ಅಭಿಮಾನಿಗಳ್ತ್ಯುದ್ರರ್ ಗಭೀರಚಿತ್ತರ್ ವಿವೇಕಿಗಳ್ ನಾಡವರ್ಗಳ್ (2—28) ಎಂದು ನಾಡವರ್ಗಳ ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಪುರಾಂಚಿತವಾಗಿಯೇ "ಕರ್ನಾಟಕ" ಪದವು ರೂಢವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಕದಂಬ, ಚಾಲುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಶಾಸನಗಳು ಸಾರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ "ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ" ಕಾರನು "ಕನ್ನಡ" ಪದವನ್ನೇ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ದೇಶ, ಭಾಷೆ ಎರಡನ್ನೂ ಅದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿರಬೇಕು.

(12) ಕನ್ನಡದ ಆದಿಮಹಾಕವಿಯಾದ ಪಂಪನು (ಕ್ರಿ. ಶ. 941) ತನ್ನ ಆದಿ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ದಿಗ್ವಿಜಯ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ದೀರ್ಘ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ "ಕರ್ಣಾಟಬಲ" ವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ (ಆಶ್ವಾಸ 13—45ವ). "ಅತಿಸುಭಟ ಮದೋತ್ಕಂಠ" ಎಂದು ಕರ್ಣಾಟ ಬಲವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸೈನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಅಭಿಮಾನವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮನ ಛಂದೋಂಬುಧಿ (ಸು. 990) ಯಲ್ಲಿ "ಕರ್ನಾಟ" ದೇಶದ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ "ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಷಯಜಾತಿ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಛಂದೋರೂಪಗಳ ವರ್ಗವನ್ನು ವಿಶೇಷಿಕರಿಸಿ ಪಂಚಮಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಬಂದ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟದ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ; ಅದರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.